

DE RECHTEN VAN DE PERSONEN GEREGISTREERD BIJ DE CENTRALE VOOR KREDIETEN AAN PARTICULIEREN VAN DE NATIONALE BANK (C.K.P.)

Artikelen VII.148 – VII.157 Wetboek van economisch recht

I. ALGEMEEN.

De Centrale voor Kredieten aan Particulieren (hierna C.K.P.) wordt geregeld door de artikelen VII.148 tot VII.157 van het Wetboek van economisch recht¹ (hoofdstuk 3 van titel 4 van Boek VII) en door het koninklijk besluit van 7 juli 2002 tot regeling van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren².

De Centrale registreert alle overeenkomsten voor consumentenkredieten en alle hypothecaire kredieten (positief luik van de C.K.P.) alsook de eventuele wanbetalingen met betrekking tot deze kredieten (negatief luik van de C.K.P.).

De gegevens betreffende deze kredietovereenkomsten worden door de kredietgevers aan de C.K.P. meegedeeld binnen de twee werkdagen na het afsluiten van de overeenkomst en worden bewaard gedurende 3 maanden en 8 werkdagen na de datum van beëindiging van de overeenkomst³.

De kredietgevers blijven overigens verplicht om bepaalde wanbetalingen die ontstaan zijn bij de terugbetaling van kredieten⁴ mee te delen aan de C.K.P.

Afgezien van deze verplichting, staat het hen vrij om de wanbetalingen die niet bedoeld worden door hoofdstuk 3 van titel 4 van Boek VII van het Wetboek van economisch recht en het koninklijk besluit van 7 juli 2002, te melden in het "Bestand van de niet-gereguleerde registraties" (cf. infra punt II.C) van de CKP⁵.

Het is de bedoeling van de wetgever om aan de kredietgevers de mogelijkheid te bieden een beeld te krijgen van alle onderschreven overeenkomsten teneinde makkelijker te kunnen strijden tegen schuldoverlast.

¹ Boek VII van het Wetboek van economisch recht dat de CKP regelt is in werking getreden op 1 april 2015 en heft onder meer de wet van 10 augustus 2001 betreffende de Centrale voor Kredieten aan Particulieren op.

² Deze documenten kunnen geraadpleegd worden op de website van de Commissie (<http://www.privacycommission.be>) of op deze van de FOD Economie (<http://www.mineco.fgov.be>).

³ Behalve wanneer er een wanbetaling vermeld staat : in dit geval wordt de registratie verlengd tot beloop van de daartoe voorziene termijnen

⁴ Er wordt opgemerkt dat deze verplichte registratie enkel betrekking heeft op de natuurlijke personen.

⁵ Ter informatie, het betreft hier het oude, aangepaste bestand van de Beroepsvereniging van het Krediet (BVK) die in 2004 haar activiteiten als verantwoordelijke voor die verwerking heeft stopgezet.

Voorafgaand aan het afsluiten van een kredietovereenkomst dienen de kredietgevers de Centrale te raadplegen die hen zal informeren over het eventueel bestaan van andere door de kandidaat-kredietnemer afgesloten overeenkomsten en over eventuele wanbetalingen.

Voorliggende nota strekt ertoe meer duidelijkheid te scheppen enkel en alleen over de verwerkingen van kredieten met betalingsachterstand, die in het dagdagelijks taalgebruik ook gekend zijn als "*lijsten van slechte betalingsachterstand*". Tevens wordt aangegeven welke rol de Commissie vervult.

Kort samengevat :

❖ Het doel van deze verwerkingen :

de strijd tegen de overmatige schuldenlast van particulieren en ook de bescherming van de kredietgevers (de leners) tegen de insolventie van de consumenten.

❖ De natuurlijke personen die worden geregistreerd:

Alle debiteuren en co-debiteuren van een kredietovereenkomst onderschreven voor andere doeleinden dan commerciële, industriële, ambachtelijke doeleinden of vrije beroepen (aankoop van een wagen voor privégebruik, lening voor een vakantie, kredietopening verbonden aan niet-professionele uitgaven, aankoop van een woonhuis, enz.).

❖ De informatieverstrekking aan de personen :

- de algemene voorwaarden van de kredietovereenkomst bevatten bepalingen over de wijze van informatieverstrekking;
- hoewel de kredietinstellingen daar niet wettelijk toe verplicht zijn, brengen zij gewoonlijk de kredietnemers nauwkeurig op de hoogte onder meer via herinneringsbrieven of, in voorkomend geval, via brieven tot ingebrekestelling over de risico's op registratie.
- de C.K.P. verwittigt onmiddellijk de persoon op het ogenblik van zijn eerste registratie in het negatieve luik van het bestand; hierbij wordt eveneens melding gemaakt van de mogelijkheid om zich voor eventuele vragen te wenden tot de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

❖ Wie heeft toegang tot de geregistreerde gegevens :

- de betrokken persoon of zijn advocaat;
- de kredietgevers, de kredietverzekeraars, de ondernemingen die betaalkaarten uitgeven en de schuldbemiddelaars : de inlichtingen die worden medegedeeld mogen enkel gebruikt worden in het raam van het verstrekken van of het beheer van kredieten of betalingsmiddelen, die van aard zijn het privévermogen van de persoon te bezwaren;
- de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA)
- De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de uitoefening van haar opdracht;
- De personen die een activiteit van minnelijke invordering uitoefenen van de schulden van consumenten voor de gegevens van de kredietovereenkomsten die zij daadwerkelijk hebben opgenomen in het kader van hun activiteit van schuldinvoering;
- onder bepaalde voorwaarden, de buitenlandse kredietcentrales.

❖ Gevolg van de registratie :

De registratie heeft in principe geen rechtstreekse juridische werking⁶. Het blijft elke kredietgever vrij om al dan niet een nieuw krediet toe te kennen aan de geregistreerde persoon. Elke financiële instelling bepaalt op dat vlak haar eigen beleid. De kredietweigering

⁶ Er wordt echter opgemerkt dat een persoon waarvan de gegevens geregistreerd zijn in het kader van de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling in principe geen krediet kan afsluiten.

kan evenwel worden gerechtvaardigd door andere motieven (onvoldoende inkomsten of waarborgen, een te hoog bedrag van het gevraagde krediet, een te groot aantal aan kredieten die reeds werden afgesloten, enz.).

II. IN WELKE GEVALLEN KAN MEN IN DERGELIJKE VERWERKINGEN GEREgistREERD WORDEN ?

II. A. *Principe.*

Zoals gezegd zijn de banken en de andere kredietgevers door de wet verplicht om bepaalde wanbetalingen mee te delen aan de C.K.P.

II. B. *Welke zijn de wanbetalingen die aanleiding geven tot een registratie in de C.K.P. ?*

De volgende wanbetalingen geven aanleiding tot registratie ⁷ in de C.K.P. :

B.1. Indien de persoon een verkoop op afbetaling, een financieringshuur, een lening op afbetaling of een gelijkaardig krediet heeft afgesloten, zal de registratie plaatsvinden :

- wanneer drie, *oorspronkelijk in de overeenkomst voorziene*, maandelijkse termijnen op hun vervaldag niet of onvolledig werden betaald (hypothese B.1.a);
of
- wanneer een maandelijkse termijn onbetaald (of onvolledig betaald) blijft gedurende drie maanden (hypothese B.1.b);
of
- wanneer de nog te vervallen maandelijkse termijnen onmiddellijk opeisbaar zijn geworden in uitvoering van artikel VII.105 van het Wetboek van economisch recht. Volgens dat artikel kan de kredietgever de onmiddellijke betaling eisen van de nog te vervallen maandelijkse termijnen indien de consument minstens twee termijnen niet heeft betaald en hij één maand na het ter post afgeven van een aangetekend schrijven tot ingebrekestelling zijn verplichtingen niet is nagekomen ⁸ (hypothese B.1.c).

B.2. Indien het een kredietopening betreft, met inbegrip van de uitdrukkelijk geoorloofde debetstand⁹ op een rekening, wanneer:

- het kapitaalbedrag en/of de totale kost van het consumentenkrediet is verstreken overeenkomstig de voorwaarden van de kredietovereenkomst en niet of onvolledig werd terugbetaald binnen een termijn van 3 maanden (criterium B.2.a),
- het kapitaal volledig opeisbaar is geworden nog voor de termijn bedoeld onder a) is verstreken en de kredietnemer het verschuldigd bedrag niet of onvolledig heeft terugbetaald (criterium B.2.b.),
- in afwijking van punt b), bij niet-betaling van het bedrag bedoeld in artikel VII.95 §2 van het Wetboek van economisch recht, gebeurt de registratie één maand na het verstrijken van de nulstellingstermijn (criterium B.2.c.).

⁷ Het is de consument, d.w.z. de schuldenaar of de medeschuldenaar, die geregistreerd zal worden en niet enkel de borgsteller.. Om de hoedanigheid van de ondertekenaar te kennen (consument of borgsteller), moet men de vermelding nagaan waaronder de handtekening werd geplaatst.

⁸ Om te voldoen aan de wet, volstaat het dat de brief wordt verzonden naar het adres van de consument dat vermeld staat in de kredietovereenkomst of naar het adres dat naderhand werd aangegeven..
Het is dan ook aangewezen steeds een bewijs te hebben van de mededeling van adreswijziging aan de kredietgever.

⁹ Voor een overschrijding is uitsluitend het criterium B.2. mogelijk. Het betreft hier een toepassing van artikel 60ter van de wet op het consumentenkrediet. De opeisbaarheid voor de kredietopeningen, de geoorloofde debetstand bijgerekend, kan voortvloeien uit de toepassing van de artikelen 29 of 60bis van die wet.

B.3. Indien hij een hypothecaire lening heeft afgesloten, zal hij geregistreerd worden :

- wanneer een verschuldigd bedrag niet of onvolledig betaald werd binnen de drie maanden na de vervaldag (hypothese B.3.a);
of
- wanneer een verschuldigd bedrag niet of onvolledig betaald werd binnen een maand na het versturen door de kredietgever van een ter post aangetekend schrijven dat hem waarschuwt over de gevolgen van niet-betaling (artikel VII.146 §2 van het Wetboek van economisch recht) (criterium B.3.b).

Belangrijke opmerkingen :

- 1) bij de eerste registratie van een wanbetaling betreffende een kredietovereenkomst, moet het bedrag van deze wanbetaling betrekking hebben op een som hoger dan 25 Euro;
- 2) de wanbetaling wordt uitsluitend beoordeeld ten opzichte van de maandelijkse afbetalingen die *oorspronkelijk* in de overeenkomst voorzien waren. Eventueel later overeengekomen schikkingen met de kredietgever of verleende betalingsfaciliteiten kunnen niet in aanmerking worden genomen;
- 3) opdat er van betaling in de juridische zin zou sprake zijn, is het noodzakelijk dat de rekening van de kredietgever daadwerkelijk op de vervaldatum voor het verschuldigde bedrag gecrediteerd wordt; men moet dus rekening houden met een termijn van enkele dagen tussen het afgeven van de betalingsopdracht bij de bank of de post, en het moment waarop de rekening van de belanghebbende wordt gecrediteerd, vooral indien er een weekeinde of een feestdag tussenkomt;
- 4) tenslotte moet men op het vlak van de hypothecaire lening (hypothese B.3.) het feit in acht nemen dat volgens de Controledienst voor de Verzekeringen de niet-betaling van een maandelijkse termijn niet als gevolg mag hebben dat de latere betalingen van de maandelijkse termijnen worden opgeschoven. Daaruit volgt dat de niet-betaling van één enkele maandelijkse termijn na drie maanden resulteert in de mededeling aan de C.K.P.

II. C Welke zijn de wanbetalingen die aanleiding geven tot een registratie in het “Bestand van de niet-gereguleerde registraties” bij de Nationale Bank (ex B.V.K bestand) ?

Het “Bestand van de niet-gereguleerde registraties” bij de Nationale Bank registreert onder meer de wanbetalingen van kredietovereenkomsten, rekeningen of kredietkaarten die niet binnen het toepassingsveld vallen van hoofdstuk 3 van titel 4 van Boek VII van het Wetboek van economisch recht en die natuurlijke personen betreffen. Bijvoorbeeld de wanbetalingen van kredieten die werden aangegaan voor professionele doeleinden.

Bij een eerste melding in het Bestand van de niet-gereguleerde registraties moet de wanbetaling in ieder geval 25 euro bedragen. Daarnaast mag een wanbetaling van een hypothecair krediet dat niet geregeld is door hoofdstuk 3 van titel 4 van Boek VII van het Wetboek van economisch recht, slechts geregistreerd worden als het bedrag van het toegestaan kapitaal minimum 200 euro bedraagt. In het algemeen zijn de criteria voor wanbetalingen dezelfde als voor de kredieten die binnen het toepassingsveld vallen van hoofdstuk 3 van titel 4 van Boek VII van het Wetboek van economisch recht.

De toegang tot de gegevens in dit bestand gebeurt zoals beschreven in punt III. A.

III. WAT MOET MEN DOEN INDIEN MEN GEREgistREERD IS ?

III. A. *Zijn recht op toegang uitoefenen.*

Vanaf het moment van ontvangst van de verplichte informatie uitgaande van de C.K.P. of de B.V.K. over het feit dat de gegevens van de betrokken persoon in hun verwerking zijn geregistreerd, kan hij zijn recht van toegang uitoefenen, d.w.z. dat hij het recht heeft om de op zijn naam geregistreerde gegevens te raadplegen.¹⁰

Dit kan hij doen:

- door middel van een gewone brief,¹¹ vergezeld van een recto-verso kopie van zijn identiteitskaart, gericht aan :

Nationale Bank van België (Centrale voor Kredieten aan Particulieren)

Berlaimontlaan 14

1000 Brussel;

De gevraagde inlichtingen moeten aan de betrokkene worden verstrekt binnen de 45 dagen na ontvangst van zijn verzoek. In de praktijk wordt een antwoord doorgaans verstrekt binnen de tien dagen na ontvangst van het verzoek;

- of door zich te begeven naar de zetel, een filiaal of agentschap van de Nationale Bank;
- of via het internet met zijn elektronische identiteitskaart.

Het spreekt vanzelf dat de kredietgever de betrokken persoon ook kan inlichten over zijn situatie en de redenen van de registratie kan verduidelijken.

III. B. *Wat kan de betrokkene doen indien hij terecht werd geregistreerd ?*

Eerst en vooral moet men er zich van bewust zijn dat deze registratie een aantal jaar zal blijven aanslepen.

De gegevens die betrekking hebben op wanbetalingen worden bewaard voor een termijn van :

- een jaar vanaf het moment van regularisatie van de kredietovereenkomst,

De regularisatie is de toestand van de kredietovereenkomst waarbij :

- alle achterstallige bedragen werden terugbetaald, ofwel
- de integraliteit van de schuld moet worden terugbetaald , en deze terugbetaling effectief is gebeurd, ofwel
- de kredietgever niet overgaat tot de uitvoering van maatregelen ter invordering van het opeisbaar gestelde krediet en aanvaardt dat de kredietnemer, die zijn betalingsachterstand heeft aangezuiverd, opnieuw het krediet volgens de oorspronkelijk overeengekomen modaliteiten terugbetaalt; ofwel
- de einddatum werd bereikt van de aanzuiveringsregeling zoals voorzien in de collectieve schuldenregeling.

- maximum tien jaar vanaf de datum van de eerste wanbetaling, ongeacht of de overeenkomst

¹⁰ De in de C.K.P. verstrekte inlichtingen bevatten, behalve bepaalde gegevens betreffende de geregistreerde persoon (identificatienummer van het Rijksregister, naam, eerste voornaam, geboortedatum, adres), de naam van de kredietgever en van de beheerder van de overeenkomst, het type krediet en het nummer van de geregistreerde overeenkomst, de datum van registratie van de initiële achterstand en (eventueel) de huidige achterstand en, in voorkomend geval, de regularisatiedatum.

¹¹ Om evidente veiligheidsredenen worden inlichtingen betreffende persoonsgegevens niet via de telefoon verstrekt.

wel dan niet geregulariseerd is.

De consument kan evenwel van de verantwoordelijke voor de verwerking eisen dat de door hem verstrekte reden van de achterstallige wanbetaling (bijv. het verlies van een baan, een echtscheiding, enz.) tegelijkertijd met de wanbetaling wordt vermeld.

De verantwoordelijke voor de verwerking is eveneens verplicht te vermelden dat een gegeven betwist wordt vanaf het ogenblik van verzoek tot verbetering of verwijdering van het gegeven.

III. C. Wat kan de betrokkene doen indien hij ten onrechte geregistreerd is of indien zijn registratie fouten bevat ?

Elke kredietnemer beschikt over een kosteloos recht op verbetering of verwijdering bij zowel de kredietgever als bij de C.K.P. en de B.V.K. In dat geval moet hij bij zijn aanvraag een kopie van de overeenkomst voegen, alsmede ieder document dat toelaat om de gegrondheid van zijn argumenten te staven.

Men oefent beter zijn rechten uit bij zijn kredietgever, aangezien :

- enkel hij op de hoogte is van de overeenkomst en de redenen van de registratie;
- de C.K.P. niet **kan** nagaan of de **haar** verstrekte gegevens fouten bevatten of niet.

Binnen de maand die volgt op de aanvraag, zal de kredietgever of de C.K.P. de verbeteringen en verwijderingen moeten meedelen aan de betrokken persoon, aan de verantwoordelijke voor de verwerking alsook aan de nog gekende personen aan wie de betreffende gegevens medegedeeld werden.

De C.K.P. is ertoe gehouden deze verbetering mee te delen aan alle personen die informatie hebben verkregen van de Centrale en die door de kredietnemer vermeld worden.

De kredietgever en de C.K.P. zullen eveneens verplicht zijn het bestaan van de betwisting te vermelden tijdens iedere mededeling van zijn gegevens naar buiten toe (inzonderheid aan andere banken)

IV RECHTSMIDDELEN.

IV. A. Algemeen.

Indien de kredietgever en/of de C.K.P. al dan niet uitdrukkelijk de aanvraag tot toegang, verbetering of verwijdering verwerpt, beschikt de consument over drie rechtsmiddelen :

- klacht indienen bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
- een gerechtelijke procedure instellen met het oog op het bekomen van de verbetering of de verwijdering van de gegevens;
- een burgerlijke rechtsvordering tot schadeloosstelling instellen voor de rechtbank.

IV. B. Klacht indienen bij de Commissie.

De Commissie treedt op het vlak van het krediet enkel op in het kader van het onderzoek van de klachten die haar worden gericht en die betrekking hebben op haar taak de persoonlijke levenssfeer te beschermen.

De rol van de Commissie bestaat er hoofdzakelijk in na te gaan of de registratie bij de C.K.P. in overeenstemming is met de wet en haar uitvoeringsbesluiten (bv. of de gegevens nauwkeurig zijn, of de bewaartermijnen niet overschreden werden, of de kredietgever al dan niet het recht had om te registreren, of het recht op toegang van de betrokken persoon op zijn gegevens gerespecteerd

werd door de verantwoordelijke van de verwerking, of de gegevens van een natuurlijke persoon door de kredietgever werden geraadpleegd in het kader voorzien door de wet, enz.).

De Commissie velt dus geen oordeel over de opportuniteit van de registratie, vermits de voorwaarden waaronder deze plaatsgrijpt strikt gereguleerd zijn.

Daartoe vervult zij iedere bemiddelingsopdracht die zij nuttig acht. Zij bezit evenwel geen enkele bevoegdheid om een oordeel te vellen over kwesties die de grond van de overeenkomst aangaan (bvb. of er bepaalde boetes betaald moeten worden).

De aandacht wordt gevestigd op het feit dat het door de Commissie gehouden "openbaar register" enkel de gegevenscategorieën bevat (het soort gegevens) die voorkomen in de bestanden, en niet de inhoud van deze gegevens; de Commissie beschikt dus niet over persoonsgegevens met betrekking tot de geregistreerde personen. Daarom moet de persoon bij zijn schriftelijke, ondertekende en gedagtekende klacht ieder document voegen dat nuttig kan zijn om zijn toestand te beoordelen, namelijk :

- √ een kopie van de overeenkomst;
- √ een kopie van de rekeninguittreksels;
- √ een kopie van de briefwisseling met de kredietgever;
- √ een kopie van de brieven van de C.K.P.

Ingeval de wet niet wordt nageleefd, zal de Commissie proberen een minnelijke schikking te bereiken wat betreft de verbetering of de verwijdering van de registratie en, indien zij daar niet in slaagt, een advies of een aanbeveling uitbrengen ten aanzien van de verantwoordelijke van de verwerking.

De klacht moet worden gericht aan :

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer
Drukpersstraat 35
1000 BRUSSEL
Tel. : 02 / 274.48.00

IV. C. De mogelijke rechtsvorderingen.

- 1°) Het verzoekschrift voorzien door de wet op de persoonlijke levenssfeer¹², ingediend bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg waar zich de woonplaats bevindt van de eiser.

Dit rechtsmiddel laat de persoon toe foutieve gegevens te laten verbeteren of te verwijderen. De voorzitter van de rechtbank houdt zitting zoals in kort geding, d.w.z. volgens een versnelde procedure. Vanaf de betekening van dit verzoekschrift, zullen de verantwoordelijken van de betrokken bestanden uw betwisting moeten vermelden bij iedere mededeling naar buiten toe.

- 2°) De vordering tot vergoeding van de schade die u zou hebben geleden ten gevolge van de registratie, ingediend bij de Hoven en Rechtbanken (enkel zij zijn bevoegd om u een schadeloosstelling toe te kennen).

In het algemeen wordt gesuggereerd een beroep te doen op een advocaat alvorens een gerechtelijke procedure in te stellen. Deze laatste zal de geschikte procedure bepalen voor de indiening van het verzoek.

AH/2015/0102/003-NL
09.04.2015

¹² Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (B.S. van 18 maart 1993, 3 februari 1999 en 26 juni 2003).

